

کارگروه مطالعات آموزش عالی در دوران کرونا و پسا کرونا

رویکرد های جدید کشورها در نحوه مدیریت

مراکز آموزش عالی

تهیه کنندگان:

دکتر محمد پازکی

دکتر امیر خاکباز

دکتر علیرضا حیدری

دکتر حامد فاضل الله تبار

طرح

ارتقاء ۵ دانشگاه و

۵ واحد پژوهشی

برتر کشور به تراز

بین‌المللی

چکیده

با توجه به شیوع ویروس کرونا و نیز موارد مشابه بیماری‌های واگیر، مدیریت منابع در سیستم‌ها دستخوش تغییراتی می‌گردد. این امر در مراکز آموزش عالی که علاوه بر منابع کلاسیک در سازمان‌ها، نیازمند مدیریت منابع آموزشی و ارکان آن (استاد و دانشجو) هستند، بسیار چالشی است. لذا، بررسی فرآیندها و تغییر آن‌ها در راستای محدودیت‌های موجود آمده ناشی از بیماری منجر به انعطاف‌پذیری بیشتر مراکز در مواجهه با اختلال‌های مشابه می‌گردد. سوق دادن امور آموزش به سمت بکارگیری ابزارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات امری لازم ولی کافی نبوده است. سایر ارکان مدیریت دانشگاه‌ها نیز نیازمند بازنگری از نگاه فرآیندی می‌باشد.

مقدمه

به گفته دبیرکل سازمان ملل، شیوع بیماری کرونا سبب ایجاد بزرگترین اختلال در سیستم آموزشی دنیا شده است. از یک سو، بیماری همه‌گیر کرونا نابرابری‌های موجود در عرصه آموزش را بیش از پیش ملموس نموده و از سویی دیگر تهدیدی برای از بین رفتن پیشرفت‌های آموزشی حاصله در سالهای اخیر میباشد. در چنین شرایطی، مهمترین رسالت سیستم آموزش عالی این است تا با ارائه خدمات آموزشی مناسب زمینه دستیابی به اهداف زیر را محقق نماید:

حفظ ارتباط دانشجویان با محیط‌های آموزشی و جلوگیری از ایجاد بیانگیزگی در آنان،

ارتقا سطح کیفی آموزش از راه دور و تقویت بنیه علمی دانشجویان،

توجه جدی به مقوله خلاقیت در طراحی سیستم‌های آموزشی

نظارت کیفی مستمر بر سطح خدمات ارائه شده و میزان تاثیرگذاری آن‌ها.

در این مطالعه هدف آن است تا با مرور رویکردهای جدید کشورها در شرایط حساس کنونی بتوان الگوی مناسب و بومی برای مدیریت مراکز آموزش عالی در ایران ارائه نمود.

آلمان

این کشور دارای یکی از بهترین سیستمهای آموزشی در اروپا و جهان است و بسیاری از دانشجویان خارجی (نزدیک به ۱۳ درصد کل دانشجویان شاغل در آلمان)، این کشور را برای ادامه تحصیل انتخاب مینمایند. دانشگاههای آلمان مراکز تحقیقاتی آن محسوب شده و به دقت تحقیقات و آموزش را به هم مرتبط می کنند. لازم به ذکر است، اغلب دانشگاههای این کشور طیف وسیعی از رشتهها را ارائه می دهند. پس از شیوع ویروس کرونا، راهکارهای زیر جهت حفظ سطح آموزشی و ارائه خدمات مناسب به دانشجویان و اساتید در نظر گرفته شده است:

۱. بهره گیری از کتابخانه دیجیتال OER commons با ویژگیهای: دسترسی رایگان - دسترسی آنلاین و آفلاین - ارائه محتوای علمی در زمینههای گوناگون - مناسب برای دانشجویان در سطوح مختلف.
۲. معرفی ابزار iTunes U با هدف دسترسی دانشجویان به سخنرانیهای علمی.
۳. معرفی ابزار Xowa برای تسهیل دسترسی به دانشنامه Wikipedia.
۴. فراهم نمودن زمینه ایجاد ارتباط با اساتید و دانشجویان دانشگاههای مطرح دنیا و دسترسی رایگان به جزوات دانشگاههای برتر به کمک Canvas Network.
۵. توسعه پلتفرم منبع باز Moodle با هدف دایر نمودن کلاسهای معکوس.^۱

"کلاس درسی وارونه یا معکوس یک مدل آموزشی است که در آن دو عنصر درس دادن در کلاس و تکالیف خانه جابجا شده اند. دانشجویان در خانه و پیش از آغاز کلاس درسها را در قالب ویدئوهای کوتاه تماشا میکنند و تمام وقت کلاس اختصاص پیدا میکند به حل تمرین، انجام پروژه و یا بحث و گفتگو. این ویدئوها را یا خود آموزش دهندگان تهیه کرده و از طریق اینترنت در دسترس قرار می دهند و یا از یک منبع اینترنتی انتخاب می کنند. در حالی که یک درس از پیش ضبط شده می تواند به صورت پادکست یا هر قالب صوتی دیگر باشد، آسانی استفاده از ویدئو وسهولت در مشاهده آن باعث شده که مدل وارونه با درس ویدئویی شناخته شود."

^۱ Flipped classroom

۶. استفاده از سیستم مدیریت آموزش (Direct2Learn (D2L) با ویژگیهای: سیستم آموزش مبتنی برابر - مدیریت دادهها - ارائه مشاوره - آموزش - توسعه واحدهای درسی.

فنلاند

انعطاف پذیری و برابری در نتایج تحصیلی نظام آموزش عالی فنلاند را به یکی از بهترین نظامهای آموزش عالی در جهان تبدیل کرده است. در این کشور تحصیلات پایان ندارد و دانشجویان عموماً تحصیلات خود را تا بالاترین مقاطع تحصیلی ادامه می دهند. همچنین، دانشجویان در حین تحصیل می توانند رشته تحصیلی خود را نیز تغییر دهند. در فنلاند، آموزش عالی توسط «دانشگاهها» و «مدارس پلی تکنیک» ارائه می شود که هر بخش خصوصیات خاص خود را دارد. دانشگاهها بر روی تحقیقات علمی و آموزش تأکید دارند و در مدارس پلی تکنیک که از آنها به عنوان دانشگاههای علوم کاربردی نیز یاد می شود، بیشتر مطالعات کاربردی صورت می گیرد. پس از همگیری ویروس کرونا، مؤسسات آموزش عالی در فنلاند از ابزارهای مختلفی مانند سیستم مدیریت آموزش منبع باز^۲ (مانند Moodle)، خدمات پخش زنده (مانند Adobe Connect و Zoom) نوت بوکها (محیطهایی با کاربرد آسان برای کار با داده و برنامه نویسی)، امتحانات الکترونیکی (مانند Digital Matriculation Examination) بهره میبرند. همچنین، سایر منابع و ابزارهای مورد استفاده در فنلاند به شرح زیر هستند:

۱. ارائه محتوا و مطالب به روز شده و جمعآوری شده توسط سازمان ملی آموزش فنلاند^۳ به همراه دسترسی به منابع متعدد، بانک مقالات و برنامههای مرتبط با آموزش از راه دور.

۲. ایجاد کتابخانه منابع آموزشی باز^۴، یک سرویس مشترک از وزارت آموزش و فرهنگ^۵ و سازمان ملی آموزش فنلاند، که میتواند برای جستجو، گردآوری و به اشتراک گذاری منابع آموزشی باز در تمام سطوح آموزشی مورد استفاده قرار گیرد. این سرویس و منابع آموزشی باز ارائه شده در آن، بسادگی در دسترس اساتید، دانشجویان و سایر افراد است.

^۲ Open-source learning management system

^۳ Finnish National Agency for Education

^۴ Library of Open Educational Resources

نرم افزارهایی هستند که آزادانه و بدون پرداخت هیچ هزینه ای مورد استفاده قرار می گیرند. در این نوع نرم افزارها کدهای منبع نرم افزار نیز جهت هرگونه تغییر و ویرایشی در دسترس قرار می گیرند. این نرم افزار یک سیستم مدیریت منابع دیجیتال است که اجازه میدهد تا هر سازمان، دانشگاه، مرکز تحقیقاتی و کتابخانه ها برای مباحث مدیریت دانش و نیز جمع آوری، بایگانی، نمایه و انتشار منابع علمی و فکری یک جامعه از آن استفاده کنند.

^۵ Ministry of Education and Culture

۳. فینا^۶، یک سرویس باز است که دسترسی رایگان به مجموعه‌ها و مطالب آنلاین موزه‌ها، کتابخانه‌ها و آرشیوهای ملی را برای همگان فراهم می‌آورد. فینا به عنوان بخشی از پروژه کتابخانه ملی دیجیتال^۷ و با تأمین اعتبار از سوی وزارت آموزش و فرهنگ ایجاد شده است.

۴. پخش برنامه‌های آموزشی از رادیو ملی فنلاند.

اتریش

مهمترین راهکارهای مورد استفاده در این کشور شامل موارد زیر است:

۱. استفاده از پلتفرم‌های آموزشی نظیر Moodle و LMS در کنار ابزارهای ابری توسعه یافته توسط شرکتهای Microsoft و Google.

۲. بهره‌گیری از پلتفرم محتوای Eduthek شامل مقالات علمی و آموزشی به همراه تمرینات مرتبط.

کرواسی

برخی از راهکارهای آموزش عالی در این کشور شامل موارد زیر است:

۱. فراهم نمودن اینترنت رایگان برای دانشجویان با توان مالی ضعیف.

۲. یکسانسازی آموزش آنلاین با بهره‌گیری از ابزار LMS و ایجاد یک مرکز پشتیبان جهت پاسخگویی.

جمهوری چک

از مهمترین اقدامات صورت گرفته در این کشور، راهاندازی وبسایت Distance Education با امکان دستیابی به اهداف زیر است.

۱. پشتیبانی از اساتید و دانشجویان در زمینه آموزش از راه دور.

^۶ Finna

^۷ National Digital Library

۲. ارائه پیوندهایی به ابزارهای آموزش آنلاین، اطلاعات بروز شده، نمونه هایی از تمرینهای مرتبط و تجربیات مربوط به آموزش از راه دور.

روسیه

در این کشور، کارگروهی در وزارت علوم و آموزش عالی^۸ برای کمک به مؤسسات آموزش عالی جهت ساماندهی آموزش از راه دور تأسیس گردید. در حال حاضر، تقریباً ۷۰ درصد از دانشگاه‌های روسیه آموزش خود را به شکل آنلاین دنبال میکنند که راهاندازی آن در اینستاگرام صورت پذیرفته است. همچنین، اساتید، دانشجویان و کارکنان دانشگاهها ایده‌های خود را در زمینه بهبود یادگیری آنلاین با استفاده از هشتگ “uni at home” اینستاگرام به اشتراک می‌گذارند. علاوه بر این، راهکارهای زیر نیز در روسیه برای افزایش عملکرد آموزش از راه دور مورد استفاده قرار گرفته است:

۱. ارائه و ترجمه آنلاین ویدئوهای تخصصی دانشگاهی از طریق کانال یوتیوب وزارت علوم و آموزش عالی.

۲. ایجاد وبسایت^۹ و هاتلین تخصصی دانشگاهی توسط وزارت علوم و آموزش عالی با پشتیبانی مناسب، که در آن لیستی از دروس رایگان آنلاین ارائه شده است.

۳. فراهم نمودن بستر آنلاین University ۲۰۳۵ توسط سازمان خلاقیت‌های استراتژیک^{۱۰} روسیه با هدف ارائه پشتیبانی فنی در زمینه روشهای آموزشی و تحقیقاتی.

۴. به اشتراک گذاری تجربیات آموزشی دانشگاهها از طریق کانال تلگرامی Scienpolicy.

بلغارستان

در این کشور، هر موسسه آموزش عالی با استفاده از پلتفرمهای مختلف آنلاین، نرمافزارهای متنوع کنفرانس ویدئویی و بهره‌گیری از شبکه‌های اجتماعی زمینه یادگیری از راه دور را برای دانشجویان خود فراهم می‌آورد. نمونه‌هایی از این برنامه‌ها شامل Office ۳۶۵، Skype و Blackboard می‌باشند. همچنین، در وب سایت وزارت

^۸ Ministry of Science and Higher Education

^۹ https://www.minobrnauki.gov.ru/ru/activity/other/info_koronavirus/free_online_courses/

^{۱۰} Agency of Strategic Initiatives

آموزش و علوم^{۱۱} بلغارستان بخش “telephone e-education” برای پاسخگویی به سؤالات و ارائه پیشنهادات مربوط به فرآیند آموزش آنلاین طراحی شده است.

ژاپن

وزارت آموزش، فرهنگ، ورزش، علوم و فناوری (MEXT) با بهره‌گیری از یک وب‌سایت متمرکز تمام اطلاعات مربوط به نحوه عملکرد در خصوص COVID ۱۹ را ارائه می‌کند، از جمله استراتژی‌های مقابله متنوعی که آموزشگاه‌ها انجام داده‌اند. بسیاری از آن‌ها آموزش از راه دور مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات ICT (به عنوان مثال، ارائه کلاس آنلاین، ویدئو کنفرانس، دستورالعمل‌های کارگروهی و ...) هستند.

آفریقا

برخی از دانشگاه‌های آفریقایی در رتبه‌بندی جهانی، بالاتر از بسیاری از دانشگاه‌های آسیایی و اروپایی قرار دارند. در میان کشورهای آفریقایی سیستم آموزشی آفریقای جنوبی و مصر از جمله بهترینهاست. در ادامه تعدادی از راهکارها و ابزارهای مورد استفاده در سیستم آموزشی کشورهای پیشرو آفریقایی در زمان شیوع ویروس کرونا بیان می‌گردد:

۱. ایجاد کمیته‌های ریاست جمهوری، کمیته‌های ملی و کارگروه‌های استانی برای مدیریت امور آموزشی.
۲. فراهم آوردن امکان استفاده از بسترهای ارتباط سنتی مانند رادیو و تلویزیون، پلتفرم‌های دیجیتالی مانند پورتال‌های دولتی و خصوصی در کنار رسانه‌های اجتماعی، و همچنین منابع صوتی و تصویری و کیت‌های آموزشی.
۳. مذاکره با اپراتورهای تلفن همراه برای ایجاد دسترسی اساتید و دانشجویان به منابع آنلاین بصورت رایگان و یا با نرخ‌های مناسب.
۴. ایجاد سیستمی جهت بررسی کیفی محتوای آموزشی ارائه شده در بسترهای مختلف.

^{۱۱} Ministry of Education and Science

۵. بهره‌برداری از بستر اینترنت، وبسایتها، پلتفرمهای گوناگون مانند YouTube،^{۱۲} Microsoft Teams و اپلیکیشنهایی نظیر Zoom، WhatsApp groups، Skype و Zoom.

استرالیا

برخی از دانشگاههای پیشرو استرالیا برای حمایت از دانشجویان و کارمندان و با انجام سرمایه‌گذاری مناسب در کوتاه مدت (تقریباً دوهفته) اقدام به طراحی و استقرار سیستمهای یادگیری از راه دور نمودند. موارد زیر از جمله مهمترین اقدامات صورت گرفته در دانشگاههای استرالیا است:

۱. تبدیل سخنرانیها، واحدهای آموزشی و کلاسهای عملی به پلتفرم یادگیری آنلاین.

۲. فراهم نمودن زمینه استفاده از Azura labs^{۱۳}.

۳. دریافت پشتیبانی قوی از تیم فنی میکروسافت جهت ارائه خدمات مناسب به اساتید و دانشجویان (بویژه دانشجویان خارجی)

۴. در دسترس قرار دادن واحدهای تئوریک از طریق وبسایت asqa.gov.au.

۵. استفاده از پلتفرم آموزش آنلاین D2L که قدرت و ایمنی بالا از ویژگیهای مهم این پلتفرم است. از سایر خصوصیات این پلتفرم می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: طراحی داشبورد مناسب برای اساتید و دانشجویان، تسهیل مدیریت داده، پیگیری نتایج، ارائه تحلیلهای منطقی و نظارت بر روند یادگیری دانشجویان.

چین

با بسته شدن تمام مدارس به دلیل شیوع ویروس، این کشور شروع به بزرگترین تمرین یادگیری همزمان آنلاین در تاریخ بشریت کرد. وزارت آموزش و پرورش ابتکار عمل را با عنوان "اطمینان از یادگیری بدون وقفه هنگام قطع شدن کلاسها" آغاز کرد. طی دو هفته و با ممنوعیت تمام جلسات چهره به چهره، وزارتخانه با برنامه‌های ارتباط تلفنی با آژانس‌های مدیریت مدارس، ارائه دهندگان بستر آنلاین و دوره‌ها، ارائه دهندگان ارتباط از راه دور و سایر ذینفعان برنامه‌ریزی کرد تا ابتکار عمل را بدست گیرد.

^{۱۲} یک بستر ارتباطی یکپارچه است که ترکیبی از چت پیوسته در محل کار، جلسات ویدئویی و ذخیره فایل میباشد.
^{۱۳} ابزار آژورا اجازه میدهد تا اساتید براحتی و در کمترین زمان ممکن یک آزمایشگاه آنلاین را طراحی و مدیریت نموده و بکمک یک محیط از پیش تنظیمشده، امکان یادگیری مناسب برای دانشجویان را فراهم نمایند.

مهمترین نکات ابلاغی توسط وزارت آموزش و پرورش با همکاری وزارت صنعت و فناوری اطلاعات به شرح ذیل است:

کلیه ارائه دهندگان اصلی خدمات مخابراتی را برای تقویت خدمات اتصال به اینترنت برای آموزش آنلاین، به ویژه برای مناطق زیر خط فقر، بسیج گردد.

ارتقاء پهنای باند سیستم عامل های مهم آموزش آنلاین به ویژه ظرفیت فضای ملی ابری برای منابع آموزشی و خدمات عمومی در خدمت به همزمان میلیون ها بازدیدکننده.

منابع عمومی جامعه را برای تهیه دوره ها و منابع آنلاین بصورت آنلاین بسیج گردد. بیش از ۲۴۰۰۰ دوره آنلاین برای دانشجویان دانشگاه در دسترس بوده است و همچنین ۲۲ سیستم معتبر دوره آنلاین که اکثر آن ها توسط هوش مصنوعی توانمند شده اند.

برای تسهیل یادگیری، روشهای منعطف و مناسب اتخاذ گردد.

به مدرسان و دانشگاه ها توصیه می شود که روش های مناسب ارائه را بر اساس آمادگی الکترونیکی محلی، از جمله سیستم عامل های آنلاین، تلویزیون های دیجیتالی و یا برنامه های موبایل انتخاب کنند.

معلمان نیز راهنمایی های لازم در مورد روش های تدریس از جمله پخش مستقیم آموزش های آنلاین و ... را دریافت کرده اند.

تعداد ساعات توصیه شده جهت یادگیری آنلاین متناسب با سطح کلاس متفاوت است.

امنیت آنلاین از طریق همکاری با بخش ارتباط از راه دور و ارائه دهندگان خدمات پلتفرم آنلاین تقویت گردد.

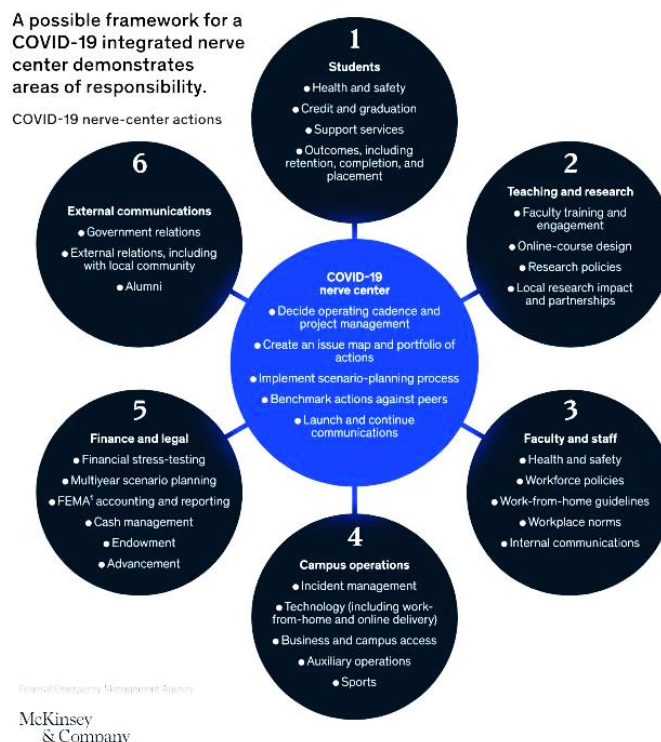
ارائه پشتیبانی روانی اجتماعی برای ارائه دانش در مورد ویروس و محافظت در برابر آن.

آمریکا

در هر دانشگاه سه برنامه آئی، کوتاه مدت و میان مدت به شرح ذیل تنظیم می گردد:

آئی: ایجاد یک هسته تصمیم گیری. یک هسته تصمیم گیری یکپارچه می تواند به رهبران آموزش عالی کمک کند تا با ایجاد تیم های کاری با حوزه های خاص از مسئولیت، پاسخ خود را به COVID-۱۹ مدیریت کنند. این هسته چهار قسمت دارد. اول، یک نمای دقیق از اوضاع کشف می شود - در محوطه دانشگاه، کلاس های درس مجازی و

در جامعه وسیع تر - و از این منظر کارها تحت کنترل قرار می‌گیرد. دوم ، تصمیم‌گیری سریع اینکه چه کاری انجام شود - اما پس از بررسی همه گزینه‌ها و بررسی عواقب تصمیمات. سوم ، طراحی یک سبد از اقدامات - هم برای کوتاه مدت و هم برای طولانی مدت - با یک مدل عملی شروع می‌گردد، تا برنامه‌های تفصیلی تهیه شود و روی آن‌ها عمل گردد. سرانجام برنامه‌ها و پاسخ‌ها به روشی کارآمد و انعطاف پذیر تحویل می‌گردد. هسته تصمیم‌گیر باید مرتباً - حداقل یک بار (و بهتر، دو بار) در روز - با یکدیگر ملاقات کنند و کارهایی که انجام می‌شود، زمان انجام کارها و شخص مسئول را ردیابی کنند. نمونه‌ای از یک چارچوب هسته تصمیم‌گیری در شکل ۲ قابل مشاهده است.

شکل ۲: چارچوب یک هسته تصمیم‌گیری

کوتاه مدت: تمرکز روی دانشجویان، استحکام مالی و حمایت از دانشکده و کارمندان با اطمینان از اینکه دانشجویان تمام کمک‌های لازم را دارند، از جمله خدمات بهداشت روان و استانداردهای آموزشی. دانشکده باید پشتیبانی لازم برای ادامه تحقیقات خود و یادگیری نحوه تدریس مؤثر در یک محیط آنلاین را دریافت کند. برای کارکنان غیرمسئول و همچنین در مورد سیاست‌های حقوق و دستمزد بیماران تصمیم سریع اتخاذ شود. سرانجام، دانشگاه‌ها باید بدانند که در چه موقعیتی از امور مالی خود قرار دارند. با توجه به عدم قطعیت ادامه مسیر ویروس، آنها باید

طیف وسیعی از سناریوها را ارزیابی کرده و به دنبال درک حساسیت آن‌ها نسبت به جریان‌های خاص درآمد باشند.

میان مدت: تمرکز بر روی ثبت نام، حضور دانشجویان و عملیات آموزشی. موسسات باید برای سال تحصیلی آینده برنامه‌ریزی کنند. در خصوص دانشجویان به ویژه در مورد دانشجویان در معرض خطر بیشتر، مانند دانشجویان کم درآمد، یک مرکز فرماندهی برای مدیریت فعالانه عملکرد ایجاد شود. دانشگاه‌ها همچنین باید در نظر بگیرند که آیا و چگونه می‌توان تغییرات مهمی را در مدل‌های فعلی آموزش ایجاد کرد: مقیاس‌پذیری، انعطاف‌پذیری، هزینه کمتر و مهم‌تر از همه جذاب‌تر ساختن درس‌ها. دانشگاه‌ها همچنین باید برای اصلاحات مناسب زیرساخت‌ها برای رفع اختلال در آموزش و یادگیری که همه دانش‌آموزان در این ایام تجربه کرده‌اند، برنامه‌ریزی کنند.

چگونه موسسات آموزش عالی باید به این شرایط پاسخ دهند:

با دانشجویان ارتباط برقرار گردد و منابع درسی متنوع دیگری را نیز تهیه شود.

به دانشجویان کمک شود تا تأثیر مالی COVID-19 را تحمل کنند و دسترسی عادلانه را در اولویت قرار گیرد.

فقط به دانشجویان کمک شود در یک محیط آموزش از راه دور موفق شوند.

یک فراخوان همگانی برای مشارکت کل اعضای دانشگاه اعم از اساتید و دانشجو و کارکنان در مرکز فرمان زودتر از آغاز نام‌نویسی ترم بعد انجام گیرد:

نقش اساتید و کارمندان تبیین شود.

نکات تماس دانشجو به دانشجو توسعه داده شود.

فرصت‌هایی را برای ایجاد ارتباط و تماس مجازی اعضا ایجاد شود.

برگزاری مداوم حلقه‌های هم‌اندیشی در هیئت رئیسه دانشگاه.

عدالت را در اولویت قرار دهید:

ارزیابی براساس کیفیت مشارکت و نه کمیت فعالیت بررسی شود.

معیارهایی تعیین گردد که باید در طول سال روی آن‌ها تمرکز شود.

وظایف با جدول زمانی به همه افراد در مرکز فرمان تخصیص یابد و اقدامات و نتایج مورد انتظار نیز پیگیری شود.

داده‌های مربوط به مشارکت در کلاس‌های مجازی و سایر معیارها تجزیه و تحلیل شود تا اشخاص موفق در کلاس داری شناسایی و تأیید گردد.

با دقت در نظر گرفته شود که چگونه و با چه کسی ارتباط برقرار می‌شود:

روش‌های بازاریابی برای دستیابی به جمعیت خاص دانشجویی بررسی شود.

دسترسی دانشجویان به اطلاعات آسان شود.

ارزش دانشگاه تقویت شود.

فعالانه به والدین و سرپرستان رسیدگی شود.

آموزش مداوم برای کلیه مسئولان، دانشکده‌ها و دانشجویان درگیر سوالات دانشجویی و والدین.

شفافیت در آمار به بهبود رهبری کمک می‌نماید.

کانادا

- ایجاد طرق ارتباطی روشن و مستقیم بین دانشجویان، سرپرستان، ادارات و دانشکده‌ها.
- بار مالی را که دانشجویان فارغ التحصیل با آن روبرو هستند کاهش داده و انعطاف پذیری بیشتری در زمان اتمام مدرک نشان داده شود.
- بهبود سیستم‌های پشتیبانی از سلامتی در اماکن دانشگاه.
- تسهیل در ارائه مجوزهای تحصیلی برای دانشجویان بدون نیاز به مراجعه.
- کاهش تأثیر COVID-19 در توانایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی برای انجام تحقیقات.
- با بیان انتظارات واضح، معرفی منابع بیشتر برای آموزش‌های مربوطه و افزایش انعطاف پذیری در ساختار اخذ دروس، کیفیت آموزش مجازی و دروس مجازی را بهبود بخشید.
- دانشجویان تحصیلات تکمیلی را در مقابل تصمیم‌گیرندگان در سطوح مختلف دولتی حمایت کنید.
- آماده‌سازی دانشگاه‌ها برای ترم کاملاً آنلاین برای زمستان.
- ایجاد بستر باز آموزشی توسط سایت و نرم افزارهای ارائه شده از طرف دانشگاه.
- ارسال نرم افزارهای خریداری شده و یا مینی کیت‌های آزمایشگاهی برای دانشجویان در منزل.

جمع بندی گزارش

پیشنهادات عملیاتی و اجرایی در راستای آموزش در سطح دانشگاه، استان و کشور

۱. تقویت زیرساخت های دیجیتال و استفاده از روش های تدریسی که نیازهای زیرساختی را به حداقل برساند.
۲. توسعه پلتفرمی واحد و کاربرپسند برای آموزش آنلاین تمام واحدهای دانشگاهی ایران با پرهیز از پراکندگی ها و روش های سلیقه ای با تکیه بر تجربیات دانشگاههای پیشرو و مناسب با زبان فارسی و کاربران فارسی زبان.
۳. اختصاص اینترنت رایگان و پرسرعت برای مصارف پرحجم آموزشی.
۴. بهره مندی از روش تدریس کلاس های وارونه، ارائه طرح درس های خودآموز به دانشجویان برای یادگیری در بیرون از زمان کلاس و رفع اشکال و حل تمرین و تثبیت یادگیری در داخل زمان کلاس.
۵. فراهم کردن دسترسی مناسب به ابزارهای یادگیری آنلاین برای دانشجویان با توان مالی اندک.
۶. فراهم کردن دسترسی مناسب به ابزارهای آموزش آنلاین برای مدرسین.
۷. راهاندازی سیستمهای پایش قوی و روش های ارزیابی و کنترل جهت نظارت بر کیفیت و کمیت محتوای ارائه شده توسط دانشگاهها و همچنین پیگیری روند یادگیری دانشجویان.
۸. فراهم نمودن زمینه دسترسی به کتابخانههای داخلی و خارجی با هدف تسهیل جستجو، گردآوری و به اشتراک گذاری منابع آموزشی در تمام سطوح آموزشی توسط اساتید و دانشجویان.
۹. تسهیل ایجاد ارتباط با اساتید و دانشجویان دانشگاههای مطرح دنیا و دسترسی رایگان به سخنرانی های علمی و جزوات دانشگاههای برتر.
۱۰. فراهم آوردن امکان استفاده از بسترهای ارتباطات سنتی مانند رادیو و تلویزیون همچنین منابع صوتی و تصویری و کیت های آموزشی.
۱۱. توسعه دادن مهارت های دیجیتالی برای پشتیبانی از بزرگسالان با مهارت کمتر در یادگیری آنلاین.
۱۲. ایجاد مشوق برای یادگیرندگان آنلاین، به منظور بهبود یادگیری و اتمام دروس، نظیر تصویرسازی، موشن گرافیک، پاورپوینت پر تصویر و جذاب و جزوات خودآموز.
۱۳. گسترش دامنه دوره های آنلاین به ویژه دوره های فوق برنامه تا مهارت های بیشتری را شامل شود.

۱۳. آموزش مدرسان آنلاین برای افزایش کیفیت دوره های آنلاین.

۱۴. توسعه مکانیزم های تضمین کیفیت جهت اطمینان دادن به حفظ ارزش پول / زمان برای شرکت کنندگان دوره های آنلاین.

۱۵. ایجاد سیستم تشویقی مناسب در دانشگاه ها برای مدرسانی که محتوای آموزشی متناسب با کلاس های مجازی تدارک دیده اند.

نتیجه گیری

توسعه آموزش مجازی در سراسر جهان و اکثر دانشگاه های جهان پس از انتشار کرونا به یک فرهنگ تبدیل شده و زمینه ایجاد خلاقیت در آن شکل گرفته است. در ایران نیز فناوریهای یادگیری از راه دور نباید تنها به عنوان یک ابزار صرف، بلکه به عنوان یک فرصت دانشگاهی تلقی شود که سال ها منتظر چنین رویدادی بوده و امروز این ویروس این فرصت را ناخواسته پیش آورده است. جهت نیل به این هدف، شایسته است راهنماییهای اصولی و تجهیزات به روز در اختیار محققان و اساتید دانشگاهی از تمامی رشته ها قرار گیرد و زمینه ارتقا سطح آموزشی و همچنین ایجاد انگیزه یادگیری در دانشجویان فراهم گردد.

با شیوع بیماری کرونا دریافتیم، نظام آموزشی دانشگاههای مطرح جهان تا چه اندازه به سمت آموزش مجازی پیش رفته و این امر را تنها راه حل ممکن و سهل الوصول دانسته و از آن نهایت بهره را جسته اند. بنابراین اصلاح روش های آموزشی متناسب با قرن ۲۱ برای ایران در این مقطع زمان حساس امری حیاتی است. نیل به این هدف از طریق آموزش مهارتهای کاربردی در بستر فضای مجازی ممکن است. همچنین، لازم به ذکر است بهبود دسترسی آموزشی، غلبه بر نابرابری آموزشی، توانمندسازی آموزشی و حرکت در جهت رشد آموزشی پایدار، گام های ضروری برای ارائه سیستم مناسب آموزش از راه دور است.

برای مطالعه بیشتر:

لینک‌ها و مقالات بسیار مفید برای مطالعه بیشتر در خصوص نحوه تعامل دانشگاه برای تامین مالی و حفظ دانشجویان در دانشگاه‌های آمریکا و کانادا

<https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/best-practices-for-an-unusual-us-admissions-cycle-amid-coronavirus>

<https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/covid-۱۹-and-us-higher-education-enrollment-preparing-leaders-for-fall>

<https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/getting-the-next-phase-of-remote-learning-right-in-higher-education>

<https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/coronavirus-how-should-us-higher-education-plan-for-an-uncertain-future>

<https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/coronavirus-and-the-campus-how-can-us-higher-education-organize-to-respond>

<https://www.acenet.edu/Research-Insights/Pages/Senior-Leaders/College-and-University-Presidents-Respond-to-COVID-۱۹-June-۲۰۲۰.aspx>

<https://www.universityaffairs.ca/news/news-article/covid-۱۹-updates-for-canadas-universities/>

منابع:

١. <http://documents1.worldbank.org/curated/en/٩٦٤١٢١٥٨٥٢٥٤٨٦٠٥٨١/pdf/Remote-Learning-Distance-Education-and-Online-Learning-During-the-COVID١٩-Pandemic-A-Resource-List-by-the-World-Banks-Edtech-Team.pdf>
٢. <https://reliefweb.int/report/burkina-faso/delivering-education-home-african-member-states-amid-covid-١٩-pandemic-country>
٣. <https://www.worldbank.org/en/topic/edutech/brief/how-countries-are-using-edtech-to-support-remote-learning-during-the-covid-١٩-pandemic>
٤. <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/the-potential-of-online-learning-for-adults-early-lessons-from-the-covid-١٩-crisis-ee٠٤٠٠٠٢/>
٥. <https://www.timeshighereducation.com/hub/d٢1-apac/p/universities-australia-and-new-zealand-pivoting-digital-learning-must-prioritise>